

Mit jelent a Q1?

A SCImago Journal & Country Rank (SCImago folyóirat- és országgrangsor, SJR) ingyenesen elérhető portál, amely az Elsevier SCOPUS adatbázisára épülve folyóiratok és országok tudományos mutatóival áll rendelkezésünkre. Az SJR elsősorban arra alkalmas, hogy megmutassa azt, hogy egy folyóirat az adott szakterületi rangsorban melyik negyedbe esik: az első negyedbe (0-25%, Q1, az élről számított első negyed, ahol a Q a kvartilist jelöli), vagy a második (Q2), harmadik (Q3), vagy utolsó negyedbe (Q4). Forrás: <http://www.irisro.org/tarstud2016aprilis/72SasvariPeter.pdf>

Hogyan lehetne Q1-es rangsorolású egy kiadvány?

Az alábbiakban összegyűjtöttünk néhány irányvonalat, amelyek szem előtt tartása, fejlesztése nagyban befolyásolhatja a kiadvány előrelépését.

Tartalom javítása

- Nagy nevek, ismert nevek, húzónevek „megnyerése” a szerkesztőbizottságba és a bíráló bizottságba: ők jelenthetik a referenciát a szerzők, kutatók számára.
- Utánanézni, hogy mely szerzők publikálnak magasabb rangsorolású folyóiratokban (például az MTMT alapján). A nagy nevű szerzők valóban növelhetik a kiadvány látogatottságát, ha az adott publikáció megfelelően kerül kommunikálásra, megkapja a kellő publicitást és láthatóságot.
- Kapcsolati háló felépítése: ismert, magas rangsorolású folyóiratok kiadóinak felkeresése tanulási, akár együttműködési szándékkal.
- Verseny társfigyelés: hogyan csinálják mások? Miről publikálnak mások? Hogy néz ki egy magas rangsorolású folyóirat webes felülete, milyen információkat tüntetnek fel?
- Trendfigyelés: csakis kurrens témákban jelenítsen meg tartalmakat a kiadvány.
- Angol nyelvű tartalom és metaadatok. (minimum absztrakt és kulcsszavak)

Láthatóság, átláthatóság javítása

- Egyedi dokumentumazonosító használata: DOI (Digital Object Identifier) segítségével megoldható az online megjelenő közlemények egyértelmű azonosítása és elérésük hosszútávú biztosítása. A CrossRef ügynökségnél regisztrált DOI az azonosításon és az elérés biztosításán kívül többet is nyújt, ha a regisztráción kívül más szolgáltatásokat is igénybe vesz a folyóirat. Az ügynökség által előírt Cross-Linking kötelezettség növeli a folyóirat olvasottságát. Az ELTE Egyetemi Könyvtár DOI szolgáltatása: <https://konyvtar.elte.hu/hu/cikk/doi-azonosito-igenylese>
- Egyedi szerzőazonosító használata: Az ORCID (Open Research and Contributor Identifier) nemzetközileg általánosan elfogadott és használt szerző azonosító kód. Kiküszöböli a különböző névalakok, a gyakori nevek, a névváltozások vagy az intézet váltás okozta problémákat. Megkönnyíti az automatikus adatfeldolgozást az indexelő adatbázisokban.
Az ELTE-n az 5/2017. (V. 2.) számú rektori utasítás szabályozza az azonosító használatát: https://www.elte.hu/file/ru_2017_05.pdf
- A láthatóság növelése érdekében a publikációkat érdemes elhelyezni az ELTE intézményi repozitóriumában (EDIT – ELTE Digitális Intézményi Tudástár). Ezáltal a közlemények, szélesebb közönséghez juthatnak el. A DOI azonosítók regisztrálásának feltétele a repozitóriumi archiválás.

- Hazai viszonylatban fontos, hogy a folyóirat felkerüljön a szakterületileg illetékes MTA osztály folyóiratlistájára. A kategóriás (A, B, C, D) listában nem szereplő folyóiratok minősítését az adott Bizottságnál lehet kezdeményezni. A listán való megjelenés segítheti a folyóirat hazai elismertségének, láthatóságának növelését, illetve a neves szerzők megnyerését. Mindezek által pedig a folyóirat olvasottsága, idézettsége is növekedhet. Az MTA osztályainak folyóiratlistái a tudományos osztályok doktori eljárásra vonatkozó szabályzatait tartalmazó oldalakon érhetők el osztályok szerinti bontásban.
- A kiadványok láthatóságát segítheti a nemzetközi adatbázisokban való jelenlét: WoS, Scopus, DOAJ stb. A folyóirat ezáltal szélesítheti közönségét, illetve szakmai kapcsolatok is kialakulhatnak.
- A nemzetközi adatbázisokba való bekerülés önmagában is presztízst jelent, hiszen ez annak a következménye, hogy bizonyos követelményrendszernek megfelelt az adott kiadvány. Számos segítő leírás található, hogy mi vezetheti a nemzetközi jelenléthez a kiadványt:
- **Principles of Transparency** – az átláthatóság ismérvei (DOAJ)
 - <https://publicationethics.org/resources/guidelines-new/principles-transparency-and-best-practice-scholarly-publishing> A dokumentum részletesen ismerteti azokat a pontokat, amelyet egy adott kiadványnak szem előtt kell tartania, annak érdekében, ha annak menedzsmentje nemzetközi jelenlétre, magasabb rangsorolásra vágyik. A dokumentumot a terület szakértői állították össze.
- **Content Policy and Selection (Scopus):**
 - <https://www.elsevier.com/solutions/scopus/how-scopus-works/content/content-policy-and-selection> A felület kitér a Scopusban való indexelés minimum követelményeire, illetve a kiadói kérdésekből összeállított egy leggyakrabban előkerülő kérdéscsomagot is: https://embed.widencdn.net/download/elsevier/olbvgdobzi/SC_FAQ-content-selection-process_Jan2019.pdf?u=simrzc.
- **Web of Science Journal Evaluation Process and Selection Criteria:** <https://clarivate.com/webofsciencegroup/journal-evaluation-process-and-selection-criteria/>
 - Részletes leírás, hogy milyen szempontokat vesz figyelembe a bírálóbizottság a kiválasztás során.

Technológia

Abban az esetben, ha egy kiadó nem tud finanszírozni egy korszerű felületet, ragadjanak meg olyan lehetőségeket, eszközöket, amelyek alacsonyabb költségek mellett is egy átlátható felületet nyújtanak a tartalomszolgáltatásra például: Open Journal Systems (<http://openaccess.mtak.hu/index.php/fejlesztok/ojs>).

Az Open Journal System (OJS) egy megjelenést támogató szerkesztőségi rendszer, a teljes publikálási folyamatot végig kíséri, menedzseli, ami nagy segítség egy folyóiratszerkesztőség munkájában.

Az Egyetemi Könyvtár és Levéltár Open Journal System szolgáltatást is nyújt az Egyetem bármely szervezeti egysége által kiadott folyóirat szerkesztőségének. Az ELTE folyóiratmenedzsment-rendszere az OJS legfrissebb, 3-as verziójára épül.

<https://konyvtar.elte.hu/hu/szolgáltatások/folyoiratmenedzsment-rendszer-ojs>